

ΤΖΕΡΕΜΥ ΣΤΑΝΓΚΡΟΥΜ



ΒΑΣΙΚΑ ΗΘΙΚΑ ΔΙΛΗΜΜΑΤΑ

ΚΑΙ ΤΙ ΣΑΣ ΛΕΝΕ ΓΙΑ ΤΟΝ ΕΑΥΤΟ ΣΑΣ

ΘΑ ΤΡΩΓΑΤΕ ΤΗΝ ΓΑΤΑ ΣΑΣ?



Περιεχόμενα

Εισαγωγή 6

ΗΘΙΚΑ ΑΔΙΕΞΟΔΑ 10

Ηθικά αινίγματα που έχουν περιπλέξει
μερικά από τα μεγαλύτερα φιλοσοφικά μυαλά

- Θα Τρώγατε Την Γάτα Σας? 12
- Είναι Πάντα Σωστό Να Κοιτάτε Τις Φωτογραφίες Σας? 14
- Είναι Καλύτερο Να Είστε Μισογύνης Παρά Μισάνθρωπος? 16
- Είμαστε Ηθικά Υπόχρεοι Να Δώσουμε Τέλος Σε Αυτόν Τον Κόσμο? 18
 - Λυπούμαστε Πράγματι Που Υπήρξε Ο Χίτλερ? 20
- Μπορούμε Να Θυσιάσουμε Έναν Για Να Σώσουμε Πέντε? 22

ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΑ ΚΑΙ ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ 24

Πόσο ελεύθεροι είμαστε να συμπεριφερόμαστε όπως επιθυμούμε?

- Πρέπει Να Απαγορευτεί Η Αναρρίχηση Στα Βουνά? 26
 - Μπορούμε Να Κάνουμε Σεξ Μεθυσμένοι? 28
- Μπορώ Να Μεταφέρω Δηλητήριο Με Το Λεωφορείο? 31
 - Τελικά, Ποιανού Είναι Το Σώμα? 32
 - Είναι Η Αυτοκτονία Λάθος? 34

ΕΓΚΛΗΜΑ ΚΑΙ ΤΙΜΩΡΙΑ 36

Πειράματα σκέψης που φωτίζουν ζητήματα
προσωπικής ευθύνης, ενοχής και τιμωρίας

- Πρέπει Να Απαλλάσσουμε Τους Ενόχους? 38
- Πρέπει Να Τιμωρούμε Τους Αθώους? 39
- Είστε Ηθικά Υπαίτιος Ή Μόνο Άτυχος? 40
- Είναι Λάθος Οι Κακοί Να Υπερασπίζουν Τον Εαυτό Τους? 42
- Είναι Μερικές Φορές Ορθός Ο Βασανισμός? 44
- Μπορεί Το Χειρότερο Τα Κριθεί Ηθικά Καλύτερο? 46
- Επρόκειτο Πάντα Να Συμβεί? 48

ΚΟΙΝΩΝΙΑ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΚΗ 50

Πως επηρεάζεται η δεοντολογική λογική από το γεγονός ότι
ζόμε σε έναν κόσμο με κράτη-έθνη και συμπολίτες?

- Είστε Κρυφός Ιμπεριαλιστής? 52
- Πρέπει Να Γίνονται Διακρίσεις Υπέρ Των Ασχημών? 54
- Έχουμε Όλοι Υποστεί Πλύση Εγκεφάλου? 56
- Η Ομοφυλοφιλία Είναι Λάθος Επειδή Είναι Αφύσικη? 58
- Πρέπει Να Απαγορευτεί Η Πορνογραφία? 60
- Είστε Ηθικά Υπεύθυνος Για Την Κλιματική Αλλαγή? 62
- Είναι Πάντα Σωστό Να Αντιστεκόμαστε Στο Μεγάλο Κακό? 64

ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ 66

Ανακαλύψτε το φιλοσοφικό υπόβαθρο κάθε ερωτήματος
και τι λένε οι απαντήσεις σας για εσάς τους ίδιους

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Ήσουν παντρεμένος και ευτυχισμένος στον γάμο σου εδώ και 14 χρόνια όταν συνέβη —την προσοχή σου τράβηξε μια καυτή νεαρή ύπαρξη που γνώρισες στο Facebook. Ή τουλάχιστον νόμιζες ότι γνώρισες μια καυτή νεαρή ύπαρξη, αλλά όταν την γνώρισες από κοντά αποδείχτηκε ότι ήταν ένας απωθητικός φορτηγατζής από το Λασποχώρι.

Κυνηγημένος, επέστρεψες τρέχοντας σπίτι, για να ανακαλύψεις ότι η σύζυγός σου είχε διαβάσει τα ημέλη σου. Ευτυχώς δεν υπήρχε τίποτα το ενοχοποιητικό. Δυστυχώς, όμως, σε ταράζει η ένοχη συνείδησή σου, και η σύζυγός σου άρχισε να γίνεται καχύποπτη. Μήπως να ομολογήσεις τα πάντα;

Μέρος του ενδιαφέροντος ενός ηθικού διλήμματος όπως αυτό, και άλλων παρόμοιων στα οποία αναφέρω στο βιβλίο αυτό, είναι ότι ο τρόπος που το χειριζόμαστε μας λέει κάτι για την γενικότερη προσέγγιση που έχουμε ως προς την ηθική.

Ωφελιμισμός

Ίσως, για παράδειγμα, το κλειδί στο παραπάνω ζήτημα είναι αν θα κάνετε τον κόσμο ευτυχέστερο μέρος ή όχι ομολογώντας στην σύζυγό σας. Εάν όντως έτσι είναι, τότε η ηθική σας προσέγγιση είναι ωφελιμιστική —δηλαδή είναι σύμφωνη με την ιδέα ότι η ηθική αξία μιας πράξης καθορίζεται από το κατά πόσο συνεισφέρει στην ισορροπία μεταξύ ευτυχίας και δυστυχίας αθροιστικά προς ολόκληρο το σύνολο των ανθρώπων.

Αυτό πιθανόν να ακούγεται περίπλοκο, αλλά συνοψίζεται στην φράση: «Η μεγαλύτερη κατά το δυνατόν αφέλεια για τον μεγαλύτερο κατά το δυνατόν αριθμό ανθρώπων». Έτσι, αν η ομολογία στην σύζυγο έχει ως αποτέλεσμα μεγαλύτερη συνολική ευτυχία —ή καλό— τότε είναι σωστό να ομολογήσετε.

Ο αφελιμισμός έχει τις ρίζες του στο έργο του φιλοσόφου Τζέρεμι Μπένθαμ που έζησε τον 18ο αιώνα. Διαπίστωσε ότι οι άνθρωποι τείνουν να δρουν υπέρ των συμφερόντων τους, τα οποία συνεπάγονται κυρίως την αναζήτηση της ηδονής και την προσπάθεια να ελαχιστοποιηθεί ο πόνος. Η ατομική ανθρώπινη ευτυχία, συνεπώς, συνίσταται στην διασφάλιση ότι η συνολική ηδονή είναι μεγαλύτερη από τον συνολικό πόνο· η οποία σημαίνει ότι για να μεγιστοποιηθεί η συνολική ανθρώπινη ευτυχία, πρέπει να επιτευχθεί η μεγαλύτερη κατά το δυνατόν ισορροπία ανάμεσα στην ηδονή και τον πόνο για τον μεγαλύτερο αριθμό ανθρώπων. Αυτή είναι η «Αρχή της Μεγαλύτερης Ευτυχίας». Για να προσδιορίσουμε πως πρέπει να πράττουμε πρέπει να:

Υπολογίσουμε την αξία όλων των ηδονών από την μία πλευρά, και όλου του πόνου από την άλλη. Το ισοζύγιο, αν γέρνει προς την πλευρά των ηδονών, θα δείξει εάν η τάση της πράξης προς το σύνολο είναι καλή . . .

Η εστίαση στην συνέπεια της πράξης σημαίνει ότι ο αφελιμισμός είναι μια θεωρία συνεπειοκρατική: η αξία της πράξης καθορίζεται από τα αποτελέσματα.

Δεοντολογική Ήθική

Αν και η συνεπειοκρατία έχει επηρεάσει τα μέγιστα τον κόσμο της ηθικής φιλοσοφίας, δεν είναι ο μοναδικός τρόπος προσέγγισης των ηθικών ζητημάτων. Έτσι, για παράδειγμα, είναι πιθανόν να πιστεύετε ότι είναι λάθος να λέτε ψέματα στην σύζυγό σας για την συνάντηση με τον φορτηγατζή, ανεξαρτήτως των συνεπιών. Είναι λάθος να λέμε ψέματα. Εάν συμβαίνει αυτό, τότε ενδεχομένως να τρέφετε συμπάθεια προς αυτό που ονομάζουμε δεοντολογική προσέγγιση της ηθικής.

Η δεοντολογική ηθική, σε αντίθεση με τα διάφορα παράστημα που αποδίδει η συνεπειοκρατία, θεωρεί ότι οι πράξεις δεν δι-

καιολογούνται από το αποτέλεσμα, αλλά από το κατά πόσον βρίσκονται σε συμφωνία με μια ηθική νόρμα. Με άλλα λόγια, πρεσβεύει ότι οι πράξεις είναι εγγενώς καλές ή κακές, ανεξάρτητα από τις συνέπειές τους: ο ηθικός άνθρωπος έχει καθήκον να υπακούει το σωστό, ακόμα κι αν υπάρχει κίνδυνος το αποτέλεσμα να είναι καταστροφικό.

Ο Ιμμάνουελ Καντ είναι ίσως ο πιο σημαντικός φιλόσοφος που ασπάστηκε την δεοντολογική ηθική στην φιλοσοφία. Για τον Καντ, το πράττειν ηθικά δεν είναι θέμα αξιολόγησης των συνεπιών, αλλά θέμα σεβασμού προς τον ηθικό νόμο. Ο ηθικός νόμος είναι κατηγορηματικός: «Κάνε το» ή «Μην το κάνεις». Συνεπώς, αν το ψέμα ή η εξαπάτηση απαγορεύεται, όπως πίστευε ο Καντ, θα ήταν λάθος να μην ομολογήσετε στην σύζυγό σας ακόμη κι αν οι συνέπειες της ομολογίας αποδεικνύονταν καταστροφικές.

Η Ηθική της Αρετής

Μία τρίτη προσέγγιση προς τα ηθικά ζητήματα τονίζει την καλλιέργεια του χαρακτήρα και της αρετής. Η προσέγγιση αυτή έχει τις ρίζες της στην αρχαία Ελληνική φιλοσοφία, και ιδιαίτερα στις ιδέες του Αριστοτέλη, ο οποίος πίστευε ότι η αρετή συνισταται στο πράττειν σύμφωνα με την λογική, επιλέγοντας πάντα την χρυσή τομή ανάμεσα στα άκρα της υπερβολής και της έλλειψης. Η ηθικές αρετές που αναγνώρισε περιλαμβάνουν την δικαιοσύνη, το ηθικό σθένος, την ανδρεία, την εγκράτεια και την σωφροσύνη.

Η ηθική της αρετής δεν παρέχει κάποιο βιβλίο κανόνων για την ανάληψη δράσης, αλλά δεν είναι καθόλου κενό όσον αφορά το πώς πρέπει να συμπεριφερόμαστε. Οι άνθρωποι πρέπει να ενεργούν με τρόπο που συμβάλει στην καλλιέργεια ενός ενάρετου χαρακτήρα. Ένας ειδικός στην ηθική των αρετών δεν θα καταλήξει απαραίτητα στο συμπέρασμα ότι συμπεριφέρεστε άσχημα αν απατάται την σύζυγό σας σε μια συγκεκριμένη περιπτωση· όμως, αν την απατάται σταθερά, σε ένα ευρύ φάσμα θε-

μάτων, τότε σίγουρα ο Αριστοτέλης, και πιθανόν κι άλλοι ειδικοί, θα συμπεράνουν ότι η συμπεριφορά σας είναι λάθος.

Δεν υπάρχουν εύκολες απαντήσεις στα ζητήματα που εγείρονται από τα ηθικά αινίγματα και διλήμματα που παρουσιάζονται στο βιβλίο αυτό. Κατά μία έννοια, αυτό είναι το νόημα: εγείροντας δύσκολα ερωτήματα βλέπουμε πως τείνουμε να σκεφτόμαστε για την ηθική και τα παρόμοια. Καθώς προχωράτε στο βιβλίο, θα ανακαλύψετε πράγματα για την φιλοσοφία, την ηθική, την φιλοσοφική κοσμοθεωρία σας και τον εαυτό σας. Δεν υπάρχει αμφιβολία ότι κατά καιρούς θα οργιστείτε ή θα βρεθείτε σε πλήρη σύγχυση, αλλά πάνω από όλα ελπίζω ότι το ταξίδι αυτό θα σας παρακινήσει και θα σας διασκεδάσει.

ΟΔΗΓΙΕΣ ΧΡΗΣΗΣ ΤΟΥ ΒΙΒΛΙΟΥ

Αυτό το βιβλίο περιέχει 25 ηθικά αινίγματα που έχουν σχεδιαστεί για να διασαφηνίσουν διάφορα ζητήματα της ηθικής φιλοσοφίας, και ταυτόχρονα να ρίζουν φως στις δικές σας ηθικές δεσμεύσεις. Τα αινίγματα έχουν συσταθεί στο πρώτο μέρος του βιβλίου, και το καθένα είναι συνδεδεμένο με ένα συγκεκριμένο ηθικό ζήτημα, στο οποίο θα πρέπει να προσπαθήσετε να απαντήσετε. Το δεύτερο μισό του βιβλίου αναλύει κάθε αίνιγμα, και παραθέτει το φιλοσοφικό υπόβαθρο του υπό εξέταση ζητήματος, πιθανές λύσεις στο ερώτημα και μερικές από τις επιπτώσεις αυτών των απαντήσεων.

Ο καλύτερος τρόπος για να διαβάσετε αυτό το βιβλίο είναι κάθε αίνιγμα ένα ένα· διαβάζετε ένα, σκεφτείτε τα ζητήματα που εγείρει, προσπαθήστε να απαντήσετε στα ερωτήματα που θέτει και μετά γυρίστε στις απαντήσεις για να δείτε πως στέκει η απάντησή σας απέναντι στα φιλοσοφικά και ηθικά ζητήματα που ανακύπτουν. Θα βρείτε το βαρόμετρο ηθικής με κάθε αίνιγμα που θα σας δώσει μια ιδέα για το τι υποδειλεί η απάντησή σας όσον αφορά το δικό σας ηθικό οικοδόμημα.

ΕΙΝΑΙ ΚΑΛΥΤΕΡΟ ΝΑ ΕΙΣΤΕ ΜΙΣΟΓΥΝΗΣ ΠΑΡΑ ΜΙΣΑΝΘΡΩΠΟΣ;

Ο Χάρολντ Κάρπεντερ και ο Λου Μπίσοπ είναι γείτονες στο ηλιόλουστο Έρινσφορντ, μια πόλη στην ριβιέρα του Χαμπερσάιντ. Ο Χάρολντ, δυστυχώς, δεν έχει την χαρούμενη διάθεση της γενέτειράς του. Είναι μισάνθρωπος. Αντιπαθεί τους ανθρώπους —πολύ. Δεν έχει φίλους, και αντιμετωπίζει τους γνωστούς του με κρυφή περιφρόνηση. Ο Χάρολντ είναι ισορροπημένος μισάνθρωπος —αντιπαθεί τους άνδρες, τις γυναίκες, τους ετεροφυλόφιλους, τους ομοφυλόφιλους, τους μαύρους, τους λευκούς και τους ανάπηρους με την ίδια ένταση. Προς τιμή του, γνωρίζει ότι η μισανθρωπία του είναι πρόβλημα, έτσι κρατιέται απόμακρος όσο το δυνατόν περισσότερο. Εν τούτοις, η ενέργειά του είναι ασφαλώς αρνητική και μάλλον αφαιρεί παρά προσθέτει στο σύνολο της ανθρώπινης ευτυχίας.

Ο Λου Μπίσοπ είναι αλλουνού παπά εναγγέλιο. Συμπαθεί τους περισσότερους ανθρώπους πολύ. Θεωρεί ακόμη και τους γείτονές του καλούς φίλους, και συμπεριφέρεται σχεδόν σε όλους με εκτίμηση και ευγένεια. Ωστόσο, είναι αμετανόητος αρσενικός σωβινιστικής. Θεωρεί ότι οι άνδρες είναι διανοητικώς ανώτεροι από τις γυναίκες και ότι στο «ασθενές φύλο» ταιριάζει αποκλειστικά και μόνον ο ρόλος της νοικοκυράς. Δεν μπορεί να τα βγάλει πέρα καθόλου με τις «μοντέρνες» γυναίκες: όσον τον αφορά, οι γυναίκες πρέπει να κρατηθούν μακριά από τις ανδρικές επιδιώξεις όπως το να βγάζουν χρήματα και να παίζουν



γκολφ. Ο Λου γνωρίζει ότι η κοινωνία δεν συμφωνεί με τον μισογυνισμό του, έτσι προσπαθεί να αποφύγει τις μοντέρνες γυναίκες όσο μπορεί. Εντούτοις, στις συναλλαγές του με τις γυναίκες αυτές, η ενέργειά του είναι ασφαλώς αρνητική και μάλλον αφαιρεί παρά προσθέτει στο σύνολο της ανθρώπινης ευτυχίας.

ΕΠΙΠΛΕΟΝ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΓΙΑ ΤΟΝ ΧΑΡΟΛΝΤ ΚΑΙ ΤΟΝ ΛΟΥ:

1. Ο Χάρολντ συμπεριφέρεται χειρότερα από τον Λου προς την «μοντέρνα» γυναίκα. Όχι επειδή είναι μισογύνης —δεν είναι— απλά επειδή δεν συμπαθεί τους ανθρώπους.
2. Ο Λου συμπεριφέρεται καλύτερα από τον Χάρολντ προς τον κόσμο.
3. Ο Χάρολντ δεν κάνει διακρίσεις ενώ ο Λου κάνει. Ο Χάρολντ θα προσλάμβανε μια γυναίκα αν ήταν ο καλύτερος υποψήφιος για την θέση. Ο Λου όχι.

*Tι είναι χειρότερο,
η μισανθρωπία του Χάρολντ
ή ο μισογυνισμός του Λου?*

ΑΠΑΝΤΗΣΗ ΣΤΗΝ ΣΕΛΙΔΑ 74



ΓΡΗΓΟΡΟ ΔΙΛΗΜΜΑ

Είσαστε πολιτικός που κινήστε παρασκηνιακά για την ψήφιση ενός νόμου που να θεωρεί παράνομο ο άνδρας να κάνει σεξ με μια πολύ μεθυσμένη γυναίκα (δεδομένου ότι δεν μπορεί να συναινέσει αληθινά). Ωστόσο, πασχίζετε να λύσετε μια σπαζοκεφαλιά που σας δυσκολεύει να ολοκληρώσετε τον νέο νόμο. Αν μια πολύ μεθυσμένη γυναίκα δεν είναι σε θέση να συναινέσει για μια σεξουαλική επαφή, τότε δεν είναι καθόλου σαφές πως ένας πολύ μεθυσμένος άνδρας θα είναι σε θέση να διαπιστώσει αν η συναίνεση είναι πραγματική ή όχι. Αν το ποτό επηρεάζει την ικανότητα να συναινέσει, πώς και δεν επηρεάζει την ικανότητα να καθορίσει αν υπάρχει συναίνεση? Και αν ναι, γιατί πρέπει το βάρος της νηφαλιότητας, και συνεπώς της «πραγματικής» συναίνεσης, να βαρύνει μόνο τον άνδρα?



ΓΡΗΓΟΡΟ ΔΙΛΗΜΜΑ

Ο Νόελ Πόμσκι είναι δικηγόρος και χειρίζεται μια ασυνήθιστη δικαστική υπόθεση. Αρχαιολογικές ανασκαφές έχουν αποκαλύψει κάποια εξαιρετικά πολύτιμα αντικείμενα. Πελάτισσά του είναι ο μόνος γνωστός επιζών απόγονος των αρχικών ιδιοκτητών των αντικειμένων, η οποία υποστηρίζει ότι δικαιωματικά ανήκουν σε αυτήν. Το πρόβλημα είναι ότι ο Πόμσκι δεν μπορεί να καταλάβει βάσει ποιών «δικαιωμάτων» αυτό αληθεύει: δεν του είναι εντελώς σαφές ότι τα δικαιώματα ιδιοκτησίας εκτείνονται σε τόσες πολλές γενιές. Στο κάτω κάτω, γιατί ένα άτομο μπορεί να ωφεληθεί μόνο και μόνο επειδή κάποιος μακρινός, ή όχι και τόσο μακρινός, απόγονος έτυχε να είναι πολύ πλούσιος?

ΜΠΟΡΩ ΝΑ ΜΕΤΑΦΕΡΩ ΔΗΛΗΤΗΡΙΟ ΜΕ ΤΟ ΛΕΩΦΟΡΕΙΟ?

Η Νάνου Χέιζλ προκάλεσε αναταραχή στους επιβάτες του λεωφορείου των 06:50. Ανέβηκε πάνω στο λεωφορείο αλυσοδεμένη με ένα μεγάλο κουτί με τις λέξεις «Κίνδυνος—Εκπομπή Δηλητηρίου!» πάνω του. Εξηγεί ότι το κουτί περιέχει ένα δηλητήριο βραδείας αποδέσμευσης που επηρεάζει περίπου 5% των ατόμων που εκτίθενται σε αυτό. Η εμβέλεια του δηλητηρίου είναι απροσδιόριστη, αλλά η εγγύτητα αυξάνει τις πιθανότητες να προσβληθεί κάποιος από το δηλητήριο. Τα αποτελέσματα, αν και δυσάρεστα, σπάνια είναι θανατηφόρα· ενώ τα θύματά του μπορεί να χρειαστεί να απουσιάσουν από την δουλειά, θα αναρρώσουν πλήρως.

Οι συνεπιβάτες της δεν είναι πολύ χαρούμενοι από αυτήν την είδηση. Τις υποδεικνύουν ότι ίσως είναι προς το συμφέρον της να κατέβει από το λεωφορείο αμέσως. Άλλα εκείνη δεν συμφωνεί επειδή πρέπει να πάει στην δουλειά· το λεωφορείο είναι το μόνο μέσο μεταφοράς που έχει, εκείνη είναι αλυσοδεμένη με το κουτί και έτσι δεν μπορεί να το αφήσει. Επιπλέον, επιμένει ότι η συμπεριφορά της δεν έχει τίποτα διαφορετικό από την συμπεριφορά πολλών άλλων κατά καιρούς και ότι η πράξη της δεν έχει τίποτα το ανήθικο.



Μήπως έχει δίκιο? Μήπως πρέπει
να επιτραπεί στην Νάνου να μεταφέρει το κουτί
με το δηλητήριο με μέσα μαζικής μεταφοράς?

ΑΠΑΝΤΗΣΗ ΣΤΗΝ ΣΕΛΙΔΑ 91

ΕΥΡΕΤΗΡΙΟ

A

- αιτιώδης αναποτελεσματικότητα 135
ακτιβισμός για τα δικαιώματα των ζώων 42–43
άμβλωση 93–95
ανθρώπινα δικαιώματα 122
ανταποδοτικότητα 100–101
αξιών, επιβολή των 121–123
απειροελάχιστες βλαβερές συνέπειες 135–137
απόλαυση από τα δεινά των άλλων 15
αποτρεπτικό αποτέλεσμα 99–100
Αριστοτέλης 7
ασυμβατισμός 118
ασχήμια, διάκριση απέναντι στην 54–55, 124
ατομική συμπεριφορά, αποτέλεσμα της 62–63, 135–137
αυτεπίγνωση, αξία της 78–79
αυτοκίνητο, ηθικές απόψεις για το 86
αυτοκτονία 34–35, 96–98
θρησκευτικό επιχείρημα κατά 97–98
αυτονομία, ηθική 89–90

B

- βασανισμός 44–45, 103–104, 111–114

Γ

- Γκάρβεϋ, Τζέιμς 135
Γκλόβερ, Τζόναθαν 69
Γκρέιλινγκ, Άντουν 127

Δ

- δεινά, ελαχιστοποίηση 18–19, 77–79
δεοντολογική ηθική 7–8
διαισθηση, ηθική 83–84, 101
διάκριση 74–76, 124
θετική 54–55, 124–126
δικαιώματα στην ζωή, ζητήματα 108–110, 122
στην άμβλωση 93–95
δικαιώματα ιδιοκτησίας 30
δίλημμα της κατάστασης της ύπαρξης 23

E

- ελαφρυντικές περιστάσεις 118
ελεύθερη βούληση 37, 48–49, 116, 118–120
ελεύθερη έκφραση, δικαιώματα στην 61
ελευθερία, έναντι κοινωνικής ευθύνης 85–87
προσωπική 25, 60–61
ελευθεριακή άποψη 87
ενοχή 105–107, 115–117, 135–137
ενοχοποίηση των αθώων 39, 102–103
επιχείρημα για το φυσικό/αφύσικο 129–131

Z

- ζητήματα δικαιοσύνης 75–76, 99–101

H

- ηθικά συναισθήματα 69–70
ηθική αυτονομία 89–90
ηθική διαισθηση 83–84, 101

- ηθική κόστους-ωφέλειας 86, 91–92
ηθική της αρετής 8–9, 136–137
ηθική τύχη 105–107
ηθικός υπεριαλισμός 52–53, 121–123
ηθικός νόμος 8
- I**
ιμπεριαλισμός, ηθικός 52–53, 121–123
- K**
κακό, υποχρέωση αντίστασης στο
64–65, 138–140
Καντ, Ιμμάνουελ 7, 102, 118
καραντίνα 102, 103
κίνδυνο, ηθικά ζητήματα που
αφορούν τον 26–27, 85–87
κλιματική αλλαγή, υπευθυνότητα
προς 62–63, 135–137
κοινωνικό κόστος 86, 91–92
- L**
λογοκρισίας 132–134
- M**
Μακίνον, Κάθρην 132–133
Μαχαβίρα 105
Μιλλ, Τζ. Σ. 91, 99
μισανθρωπία 16–17, 74–76
μισογυνισμός 16–17, 74–76
Μπένθαμ, Τζέρεμι 7, 99
- N**
Νέιγκελ, Τόμας 105
νόμος, ηθικός 8
- Ντέρσοβιτζ, Άλαν Μ. 103
ντετερμινισμός 37, 118–120
Ντόκινς, Ρίτσαρντ 127
Ντουόρκιν, Αντρέα 132–133
- O**
οδήγηση σε κατάσταση μέθης 40–41,
85, 106–107
ομοφυλοφιλία 58–59, 129–131
Ουιλλιαμς, Μπέρναρντ 105
- P**
παράδοξο της μετάνοιας 80–82
πεποιθήσεων, εμφύσηση 127–128
Πίνκερ, Στηβ 69
Πλάτων 100
πλώση εγκεφάλου 56, 127–128
πόλεμος, ηθική του 51
πορνογραφία 60–61, 132–134, 136
πρόβλημα της αναρρίχησης 26–27,
85–86
πρόβλημα του ανδροειδές 48–49
πρόβλημα του κουτιού με δηλητήριο
31, 91
πρόβλημα του τραίνο εκτός
ελέγχου 22
πρόβλημα των ομοζυγωτικών
διδύμων 46–47
προκατάληψη 74–76, 131
- R**
ρατσισμός 75–76

- Σ**
- σεξ μεθυσμένων: ζητήματα
συναίνεσης 28–29, 30, 88–89
- Σμιλάνσκυ, Σωλ 80
- συλλογική ενοχή 135–136
- συναίνεση 14, 28–29, 30, 88–90
πληροφορημένη 71–73
- συναισθήματα, ηθικά 69–70
- συνεπειοκρατία 7, 14, 60, 130–131,
138–140
- συνισταμένη τύχη 105
- σύστημα κάστας 69–70
- σώμα, δικαιώματα πάνω στο 32–33,
93–95
- Τ**
- τέλος του κόσμου, ηθική για το 18–19
- τιμωρία 37, 106
αθώων 39, 102–104
- ανταποδοτική 100–101
- παρελθόντων εγκλημάτων 57
- προσποίηση 38, 99–100
- Τόμσον, Τζούντιθ Τζάρβις 93–95
- τύχη, ηθική 105–107
- Υ**
- υπενθυνότητας, ζητήματα 37,
115–117, 118–120, 135–137
- Φ**
- φεμινισμός, αντιπορνογραφία 132–134
- Φουτ, Φίλιππα 83
- φωτογραφίες, συναίνεση
για φύλαξη 14
- Χ**
- Χάιντ, Τζόναθαν 68
- Χάιντριχ, Ράινχαρντ, δολοφονία του
138–139
- χάσμα του Ειναι-Πρέπει 129–130
- Χιουμ, Ντέιβιντ 98, 119, 129
- Χίτλερ, λύπη για την ύπαρξη του
20–21
- Ω**
- «ωρολογιακή βόμβα» 103, 111–114
- ωφελιμισμός 6–7, 39, 83, 96, 99, 102,
111, 121–122
- των κανόνων 74–75
- των πράξεων 74, 109

ΑΝΑΦΟΡΑ ΣΤΙΣ ΦΩΤΟΓΡΑΦΙΕΣ

Οι εκδότες επιμέμασύν να ευχαριστήσουν για την άδεια δημοσίευσης των φωτογραφιών τους εξής:
 Φωτογραφίες εξωφύλλου: εμπροσθόφυλλο: Dreamstime, οποθόφυλλο: iStockphoto.
 Alamy: σελίδα 36. Getty Images: σελίδες 24, 70. iStockphoto: σελίδες 3, 4, 12, 13, 14, 16, 18, 21,
22, 26, 27, 29, 31, 32, 33, 35, 38, 40, 42, 45, 46, 47, 49, 50, 52, 53, 55, 58, 60, 62, 65, 66, 69, 71, 76,
80, 83, 86, 89, 91, 93, 97, 100, 103, 105, 108, 109, 110, 113, 116, 117, 119, 127, 130, 132, 136.

Είστε συντηρητικός ή φιλελεύθερος?

**Είμαστε ηθικά υποχρεωμένοι να δώσουμε τέλος στον κόσμο?
Και τί το κακό έχει να φάς την γάτα σου?**

Το βιβλίο Θα Τρώγατε Την Γάτα Σας? σας προκαλεί να εξετάσετε τα παραπάνω ερωτήματα καθώς και πολλά άλλα. Από τον Τζέρεμυ Στάνγκρουμ, συγγραφέας του Ο Γρίφος του Αϊνστάιν, αυτή είναι μια μοναδική συλλογή από κλασικά και σύγχρονα προβλήματα και παράδοξα που εγγυάται να αμφισβήτησετε τις προκαταλήψεις σας.

Ο Στάνγκρουμ δημιουργεί μια σύγχρονη εκδοχή διάφορων διλημμάτων, όπως και την ηθικότητα της αυτοκτονίας και την ηθική των αντιποίων. Στην συνέχεια διερευνά λεπτομερώς το ιστορικό κάθε διλήμματος και σας βοηθά να ανακαλύψετε τι αποκαλύπτουν οι απαντήσεις σας για τον εαυτό σας με ένα μοναδικό βαρόμετρο ηθικής.

Είστε έτοιμοι να θέσετε τις καλύτερες ιδέες σας σε αμφιβολία και να κλονίσουν τα ηθικά σας θεμέλια? Αν είστε, τότε αυτό το βιβλίο θα ανταποκριθεί στο καθήκον.



ISBN: 978-960-6838-25-5



9 789606 838255

ΒΙΒΛΙΑ ΤΕΡΖΟΠΟΥΛΟΣ
ΠΟΙΟΤΙΚΕΣ ΕΚΔΟΣΕΙΣ